

Sygn. akt III AUa 1583/11

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2012 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu Wydział III

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Pauter
Sędziowie:	SSA Stanisława Kubica (spr.) SSA Barbara Staśkiewicz
Protokolant:	Karolina Sycz

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2012 r. we Wrocławiu

sprawy z wniosku L. B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji L. B.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 21 września 2011 r. sygn. akt VII U 791/11

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Wnioskodawca L. B. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 10 maja 2011 roku przeliczającej jego emeryturę od dnia 10 stycznia 2011 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego, domagał się jej zmiany poprzez wyliczenie mu świadczenia bez ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (WWPW) do 250%.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o jego oddalenie z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny: w dniu 10 grudnia 2010 roku L. B. złożył wniosek o emeryturę. Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. z dnia 8 lutego 2011 roku przyznano wnioskodawcy świadczenie emerytalne od dnia 10 stycznia 2011 roku wskazując, że ostateczne przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia nastąpi w terminie późniejszym. Decyzją z dnia 10 maja 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Oddział w W. przeliczył wnioskodawcy L. B. emeryturę od dnia 10 stycznia 2011 roku, tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie – dochód/przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1990 roku do grudnia 1999 roku. Wskaźnik wysokości (WWPW), który wyniósł 542,16 % został ograniczony do 250 %.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze wyrokiem z dnia 21 września 2011 roku oddalił odwołanie wnioskodawcy i zasądził od wnioskodawcy na rzecz strony pozwanej kwotę 60 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu do wyroku Sąd Okręgowy wskazał, iż do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie – dochód – przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 lat kalendarzowych, tj. od stycznia 1990 roku do grudnia 1999 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru (WWPW), który wyniósł 542,16% został ograniczony do 250 %. Wnioskodawca nie zgodził się z zawartym w decyzji sposobem ustalenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru (WWPW) na 250%. Podniósł, że przez okres 11 lat odprowadzał składki na ubezpieczenia w wysokości znacznie przekraczającej 250%, wobec czego organ rentowy winien obliczyć wysokość przysługującej mu emerytury przyjmując taką wartość wskaźnika podstawy wymiaru, jaka wynika z faktycznie wpłacanych przez niego składek.

W ocenie Sądu Okręgowego, decyzja organu rentowego z dnia 10 maja 2011 roku jest prawidłowa. Organ rentowy wyliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru w wysokości 542,16%, w związku z czym na podstawie art.15 ust.5 ustawy emerytalnej, zgodnie z którym wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%, obniżył WWPW do ustawowo określonej wysokości. Odnosząc się do zarzutów wnioskodawcy Sąd zważył, że ograniczaniu WWPW na podstawie art.15 ust. 5 ustawy emerytalnej zarzucono niekonstytucyjność, jednak w wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 24 października 2005 roku, P 13/04 uznano art. 15 ust. 5 za zgodny z Konstytucją. W powyższym zakresie Sąd Okręgowy podzielił również pogląd wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2007 roku (II UK 9/07, OSNPUSiSP 2008, nr 23-24, poz. 362). Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy uznał, iż organ rentowy prawidłowo zastosował art. 15 ust. 5 ustawy emerytalnej także przy ustalaniu wysokości świadczenia emerytalnego przysługującego wnioskodawcy, tym samym Sąd na podstawie art.477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł wnioskodawca, który zaskarżając wyrok w całości zarzucił mu naruszenie oraz niezgodność art. 15 ust. 5 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ograniczenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury do 250%, podczas gdy od odwołującego się pobierane były składki na ubezpieczenie społeczne od całości podstawy wymiaru, bez ograniczeń kwotowych, wprowadzonych dopiero w 1999 roku, z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wskazując na powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego Sąd I instancji zgromadził w sprawie wystarczający materiał dowodowy i dokonał jego prawidłowej oceny. Wbrew zarzutom podnoszonym w apelacji Sąd I instancji wydał trafne rozstrzygnięcie znajdujące uzasadnienie w prawidłowo ustalonym stanie sprawy oraz treści obowiązujących przepisów, a Sąd Apelacyjny aprobując w pełni te ustalenia przyjmuje je za własne bez potrzeby szczegółowego ich przytaczania. Z uwagi na treść zarzutów formułowanych przez wnioskodawcę zarówno w odwołaniu, jak w apelacji, należy jednak mieć na względzie poniższe uwagi.

Zgodnie z treścią przepisu art. 15 ust 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 39, poz. 353 z późn. zm.) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie może być wyższy niż 250%.

Wskazana powyżej regulacja funkcjonowała także przed wejściem w życie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Przypomnieć należy, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru nie mógł być wyższy niż 250% już z mocy ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). Poprzednie ustawy nie przewidywały ograniczenia wysokości wskaźnika WWPW, ale też nie przewidywały waloryzacji świadczeń. Podkreślenia wymaga fakt, iż w chwili wprowadzania powyższych przepisów do systemu ubezpieczeń społecznych odprowadzane składki na ZUS obciążały pracodawcę, nie zaś pracownika, a ich wysokość nie obniżała bieżących dochodów pracownika. Wpłacane przez pracodawcę środki były przekazywane bezpośrednio do budżetu państwa i wykorzystywane na jego działalność, w tym na bieżące finansowanie emerytur i rent osób, które wcześniej nabyły prawo do tych świadczeń. Zgodnie z zasadą solidarności społecznej ubezpieczeni aktywni zawodowo w tamtym okresie mogli oczekiwać sfinansowania ich świadczeń w przyszłości ze składek pobieranych przez budżet w przyszłości z tytułu zatrudnienia kolejnych pokoleń.

Ustawa z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS podtrzymała wskazaną powyżej regulację dotyczącą ograniczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru. Podkreślenia wymaga fakt, iż Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 24 października 2005 roku uznał, iż art. 15 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych jest zgodny z art. 2 i art. 32 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, „rozważana regulacja spełniała i spełnia konstytucyjne wymagania co do swojej niezbędności i zapewnienia bezpieczeństwa prawnego bezpośrednio zainteresowanym oraz znajduje swoje oparcie we wskazanych wyżej wartościach art. 2 Konstytucji. Ustawodawca realizując ideę solidarności zbiorowej, dotyczącej ogółu osób objętych ubezpieczeniem oraz wszystkich korzystających z systemu finansowanego przez FUS, miał prawo kierować się przy uchwalaniu kwestionowanego przez Sąd art. 15 ust. 5 ustawy o FUS, także przesłankami wpływającymi na wydolność systemu, finansowanego ze składek na ubezpieczenie społeczne oraz z dotacji państwa. Obecna konstrukcja ubezpieczenia (także związana z zasadą solidarności) powoduje przekazywanie pobieranych z tytułu ubezpieczenia składek zarówno na rzecz funduszy przyszłych emerytur osób objętych bieżącym obowiązkiem ubezpieczeniowym jak i aktualnych beneficjentów systemu.”

Pamiętać trzeba, że przepis art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007r. Nr 11, poz. 74 ze zm.) stanowi, że roczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób, o których mowa w art. 6, 7 i 10 ustawy, w danym roku kalendarzowym nie może być wyższa od kwoty odpowiadającej trzydziestokrotności prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej na dany rok kalendarzowy, określonego w ustawie budżetowej, ustawie o przewidywanym budżetowym lub ich projektach, jeżeli odpowiednie ustawy nie zostały uchwalone. Nie dotyczy to składki na ubezpieczenie chorobowe i wypadkowe.

Jak podkreślił Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu cytowanego orzeczenia, celem nowego systemu emerytalnego było stworzenie mechanizmu gromadzenia środków finansowych łagodzących w dalszej przyszłości zwiększenie wydatków związanych z postępującym procesem starzenia się ludności, przy ograniczeniu roli państwa. Uległa zmianie istota emerytury, która przekształciła się ze świadczenia ubezpieczenia społecznego, przysługującego na wypadek utraty zdolności do pracy z powodu wieku, w prawo żądania, z osiągnięciem określonego wieku, wypłaty zgromadzonych na nowych zasadach oszczędności z tytułu opłacanych składek ubezpieczeniowych i wpłat na fundusz, w formie renty miesięcznej, skalkulowanej na podstawie rachunku ubezpieczeniowego, czyli aktuarnego.

Zasadnicza trudność zmiany związanej z przejściem z repartycyjnego systemu finansowania na system kapitałowy łączyła się z okresem przejściowym, w którym zachodzi potrzeba w ciągu życia jednej generacji ludności finansowania równoległego dwóch systemów: dotychczasowego, istniejącego do czasu jego wygaśnięcia wskutek śmierci uprawnionych do jego świadczeń oraz nowego, opartego na zgromadzonym na nowych zasadach kapitale.

Stanowisko, sprowadzające się do twierdzenia, że nie ma uzasadnienia dla obniżania wskaźnika WWPW dla osób, których okresy składkowe przypadły na okres przed wejściem w życie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,

bowiem poprzez pozbawienie ich prawa do emerytury uwzględniającej wyższy niż przeciętny wkład w gromadzenie funduszy ubezpieczeniowych narusza się ich prawa nie znalazło zatem akceptacji Trybunału Konstytucyjnego.

Niezasadne są więc wywody apelującego zmierzające do wykazania, że brak korelacji między wysokością odprowadzonych składek a wysokością świadczenia winien skutkować zmianą zaskarżonej decyzji.

W związku z powyższym zdaniem Sądu Apelacyjnego w pełni poprawnie uznał Sąd Okręgowy, iż organ rentowy zgodnie z obowiązującymi przepisami ograniczył wysokość wskazania podstawy wymiaru emerytury wnioskodawcy do 250%.

Sąd Apelacyjny nie podzielił zarzutu apelacji, iż zastosowanie ograniczenia wysokości podstawy wymiaru jest niesprawiedliwie z uwagi na fakt, iż wnioskodawca opłacał składki na ubezpieczenie społeczne w całości. Wskazany pogląd wnioskodawcy oparty był na przekonaniu, iż państwo powinno ugruntowywać w obywatelu przekonanie, że skutkiem opłacania składek na ubezpieczenie społeczne przez odpowiednio długi okres będzie uzyskanie przez niego odpowiednio wyższego świadczenia emerytalnego bądź rentowego. Zdaniem Sądu Apelacyjnego takiego przekonania nie niweczy wprowadzenie przez ustawodawcę w przepisach prawa ubezpieczeń społecznych zasady solidarności społecznej, wyrażającej się w braku **bezpośredniego** przełożenia składek na ubezpieczenie ze względu na konieczność zapewnienia świadczeń również osobom odprowadzającym relatywnie niskie składki bądź też legitymującym się niewystarczającym okresem ubezpieczenia a aktualnie niezdolnym do pracy.

Sąd Apelacyjny nie podzielił również zarzutu apelacyjnego, zgodnie z którym wprowadzenie ograniczenia wskaźnika WWPW miałoby ograniczać prawa wnioskodawcy wynikające z art. 32 ust. 1 Konstytucji. W tym zakresie Sąd Apelacyjny w pełni podzielił stanowisko Trybunału Konstytucyjnego wyrażone w powyżej cytowanym orzeczeniu, wedle którego z zasady równości wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji, wynika nakaz jednakowego traktowania podmiotów prawa w obrębie określonej klasy (kategorii). Wszystkie podmioty prawa charakteryzujące się w równym stopniu daną cechą istotną (relewantną) powinny być traktowane równo, a więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących jak i faworyzujących. Wynika stąd w szczególności, że prawodawca przyznając jednostkom określone uprawnienia, nie może określać kręgu osób uprawnionych w sposób dowolny(...) Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że wprowadzone ustawą w rozpatrywanym zakresie jednolite regulacje prawne w stosunku do wszystkich uprawnionych i jednakowe mechanizmy traktowania wszystkich świadczeniobiorców pod rządami nowej ustawy, bez względu na czas powstania ich prawa do świadczeń i z likwidacją skutków "starego portfela" i bieżącą waloryzacją świadczeń, są zgodne z art. 32 ust. 1 Konstytucji.

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny w pełni zgadza się z ustaleniami dokonanyymi przez Sąd I instancji. Z wymienionych względów Sąd Apelacyjny orzekł o oddaleniu apelacji na podstawie art. 385 kpc.

R.S.